

دیوان عدالت؛ آخرین کورسوی امید کارگران

تورم انتظاری در تعیین مزد جایگاهی ندارد

مباحث مرتبط با دستمزد تعیین شده برای کارگران در سال جاری، با دستور اخیر رئیس قوه قضاییه مبنی بر بررسی دستمزد ۹۹ کارگران، وارد فاز تازه‌ای شده است.

بسیست و ششم فروردین امسال بعد از مدت‌ها مذاکره بالاخره «محمد شریعتمداری» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی بخشنامه دستمزد ۹۹ کارگران را ابلاغ کرد. این بخشنامه در واقع همان مصوبه‌ای بود که در شورای عالی کار بدون رضایت نمایندگان کارگران به تصویب رسیده بود. بر این اساس دستمزد امسال کارگران ۲۱ درصد افزایش یافت. نمایندگان کارگران چه قبل و چه بعد از صدور این بخشنامه، نسبت به عواقب عدم رعایت ماده ۴۱ قانون کار هشدار داده و اعلام کردند که دستمزد کارگران باید بر مبنای تورم اعلامی و سبد معاش تعیین شود. بی‌توجهی به این اصل قانونی نارضایتی کارگران را به دنبال داشته و آنها اکنون ناامید از دیگر شرکای اجتماعی خود یعنی کارفرمایان و دولت، به دنبال طرح دعوی از طریق مراجع قضایی هستند.

اخیرا «هادی ابوی» دبیر کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران با اشاره به اینکه این انجمن شکایتی درباره مزد ۹۹ کارگران به دیوان عدالت اداری داشته، گفته است: از رئیس قوه قضاییه درخواست کردیم تا توجه به شکایتی که در دیوان داشته‌ایم و قرار است در زمان کوتاه رسیدگی شود، نسبت به دستمزد ۹۹ اقدام کنند. آقای رئیس‌ی هم به سازمان بازرسی کل کشور دستور دادند ظرف مدت یک هفته تا ۱۰ روز، جلسهای با حضور نمایندگان شورای عالی کار، تشکیل و نظرات نمایندگان کارگران اخذ شود و اقدامی در این زمینه صورت گیرد.

«علیرضا حیدری» کارشناس روابط کار و فعال کارگری در سراسر ورود قوه قضاییه به مباحث مربوط به دستمزد به اینمائی می‌گوید: دیوان عدالت مرجعی است که افراد و تشکلهای می‌توانند در آن طرح دعوی کرده‌اند. افراد یا سازمان‌ها شکایت کنند. در واقع در جایی که تضییع حقی به واسطه قوانین، آراء، بخشنامه‌ها و... اتفاق افتاده، این نهاد می‌تواند مداخله کرده و موضوع را بررسی کند. ورود قوه قضاییه به مباحث دستمزد از این طریق صورت

می‌گیرد. وی با بیان اینکه شاید تاکنون در مورد دستمزد چنین طرح شکایتی نبوده، بیان می‌کند: با وجود این، اتفاقی که رخ داده محمل قانونی دارد و در واقع دیوان عدالت می‌تواند نسبت به عدم رعایت قانون در مورد تعیین دستمزد رای بدهد.

حیدری با تأکید بر اینکه موضوع اصلی رعایت نشدن مفاد ماده ۴۱ قانون کار است، تصریح می‌کند: در این ماده به صراحت در مورد تعیین دستمزد صحبت و معیارهای آن مشخص شده است. اگر دیوان عدالت بررسی کرده و به این نتیجه برسد که مفاد ماده ۴۱ قانون کار رعایت نشده، می‌تواند رای به ابطال بخشنامه دستمزد سال ۹۹ بدهد.

به گفته وی، دخالت دیوان عدالت در بحث دستمزد مانند دیگر بررسی‌ها و ارزیابی‌هایی که این نهاد می‌کند، جنبه ماهوی داشته و بر این اساس استوار است که آیا قانون جاری کشور رعایت شده است یا نه؟

معیارهای افزایش دستمزد مشخص است

به دنبال ابلاغ بخشنامه دستمزد،

می‌گیرد. وی با بیان اینکه شاید تاکنون در مورد دستمزد چنین طرح شکایتی نبوده، بیان می‌کند: با وجود این، اتفاقی که رخ داده محمل قانونی دارد و در واقع دیوان عدالت می‌تواند نسبت به عدم رعایت قانون در مورد تعیین دستمزد رای بدهد.

حیدری با تأکید بر اینکه موضوع اصلی رعایت نشدن مفاد ماده ۴۱ قانون کار است، تصریح می‌کند: در این ماده به صراحت در مورد تعیین دستمزد صحبت و معیارهای آن مشخص شده است. اگر دیوان عدالت بررسی کرده و به این نتیجه برسد که مفاد ماده ۴۱ قانون کار رعایت نشده، می‌تواند رای به ابطال بخشنامه دستمزد سال ۹۹ بدهد.

به گفته وی، دخالت دیوان عدالت در بحث دستمزد مانند دیگر بررسی‌ها و ارزیابی‌هایی که این نهاد می‌کند، جنبه ماهوی داشته و بر این اساس استوار است که آیا قانون جاری کشور رعایت شده است یا نه؟

معیارهای افزایش دستمزد مشخص است

به دنبال ابلاغ بخشنامه دستمزد،

ناشی از شاخص‌های متعددی است که به ویژه در ایران و در شرایط فعلی بسیار بی‌ثبات هستند و قابل تخمین زدن نیستند. به درستی نمی‌توان میزان نقدینگی سال ۹۹ را تخمین زد و مهم‌تر از آن نمی‌دانیم این نقدینگی چقدر روی نرخ تورم تأثیر می‌گذارد. از طرف دیگر شاخصی مانند تأثیر تحریم‌ها بر تورم غیر قابل پیش‌بینی است.

وی ادامه می‌دهد: ما اکنون درگیر شیوع کرونا هستیم و این بیماری بر اقتصاد تأثیر زیادی می‌گذارد، با این وجود نمی‌دانیم تأثیر کرونا بر تورم چیست. کرونا و کساد کسب و کارها هم می‌تواند تأثیر تورمی و هم تأثیر ضد تورمی داشته باشد. برای مثال از این منظر که کاهش قدرت خرید باعث کم شدن تقاضای می‌شود ممکن است کرونا ضد تورمی باشد.

این فعال کارگری با تأکید بر اینکه افزایش ۲۱ درصدی دستمزد به دلیل تورم انتظاری غیر منطقی و نادرست است، می‌گوید: در قانون به صراحت معیارهای تعیین دستمزد مشخص شده است. معیار اول مطابق دستمزد با تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی و مرکز آمار است. قانون گذار نگفته که بر اساس تورمی که پیش‌بینی می‌شود افزایش دستمزد بدهید، بلکه می‌گوید بر اساس تورم محاسبه شده حقوق کارگران افزایش یابد. بانک مرکزی هم هیچ‌گاه تورم سال آینده را اعلام نمی‌کند، بلکه تورم سال گذشته اعلام می‌شود.

وی با اشاره به دیگر معیار افزایش دستمزد یعنی سبد معاش، بیان می‌کند: در این مورد شاید بشود پیش‌بینی داشت و یکی از دغدغه‌های ما هم همین است، یعنی اینکه هر سال سبد معاش تعیین می‌شود که بر اساس متغیرهای موجود است. در ابتدا فعالان کارگری انتظار دارند مطابق با سبد

دیوان عدالت مرجعی است که افراد و تشکلهای می‌توانند در آن طرح دعوی کرده‌اند

جایی که تضییع حقی به واسطه قوانین، آراء، بخشنامه‌ها و... اتفاق افتاده، این نهاد می‌تواند مداخله کرده و موضوع را بررسی می‌کند

تعیین شده دستمزد افزایش یابد و از طرف دیگر این انتظار هست که افزایش احتمالی قیمت‌ها پیش‌بینی شود. در این مورد هم موارد قانونی لحاظ نشده و تورم انتظاری ربطی به این موضوع پیدا نمی‌کند.

حیدری با بیان اینکه مشخص است دستمزد امسال بر اساس معیارهای قانونی تعیین نشده، می‌گوید: اینکه نمایندگان کارگران به افزایش دستمزد اعتراض دارند به این دلیل است که صراحت قانونی در این باره وجود دارد اما معیار قانون در این زمینه نادیده گرفته شده است. همان طور که بحث شد در تعیین دستمزد امسال نه به معیار اول یعنی نرخ تورم اعلامی و نه به سبد معاش، توجهی نشده است. اینکه عدالت طرح دعوا داشته و قرار است دیوان عدالت بررسی‌هایی انجام دهد بر این اساس است.

وی تأکید می‌کند: بررسی در دیوان عدالت بر این مبناست که آیا قانون جاری کشور رعایت شده یا نه. مثل موارد دیگر که شاهد هستیم و بعضاً رای به مغایرت با قانون داده شده، ممکن است بخشنامه دستمزد نیز ابطال شده و دوباره در باره افزایش مزد تصمیم‌گیری شود. صراحت قانونی جلوگیری از این‌ها و بحث‌های انحرافی را می‌گیرد. این چنین نمی‌توان بر اساس معیارهای خود ساخته نظیر تورم انتظاری دستمزد را تعیین کرد.

اخبار کارگری

کرونا، کسب و کار مرز نشینان را به خطر انداخته است

در حالی که بخش اعظمی از ساکنین نقاط مرزی و مرز نشینان مرزی نیازهای معیشتی خود را از طریق صادرات کالا به کشورهای همسایه فراهم می‌کنند، گسترش ویروس کرونا باعث شده تا به دلیل بسته شدن مرزها، کسب و کار این قشر به شدت آسیب دیده و معیشت آنها دچار مشکل شود. «پاسر فیضی» رئیس کمیسیون مرز نشینان اتاق تعاون ایران در گفت‌وگو با ایستنا، از جامعه ۷ میلیون نفری مرز نشینان می‌گوید که به دنبال گسترش ویروس کرونا کسب و کار آنها تحت تأثیر قرار گرفته است. وی می‌گوید: بسته شدن مرزها باعث شده تا آسیب جدی به زندگی مرز نشینان و تعاونی‌های مرز نشین وارد شود و صادرات کالا که یکی از منابع مهم درآمدی آنها محسوب می‌شود، کاهش پیدا کند. فیضی با اشاره به تخصیص ندادن ارز ۴۲۰۰ تومانی به تعاونی‌های مرز نشینان می‌گوید: این مساله به کاهش فعالیت‌های مرز نشینان منجر شده. در حالی که مرز نشینان در ایجاد اشتغال، حفاظت از مرزهای کشور، جلوگیری از مهاجرت و واردات قاچاق نقش و سهم به‌سزایی داشته‌اند.

کارگران آذر کنترل خواستار ادامه کار شدند

جمعی از کارگران کارخانه «آذر کنترل» نسبت به تعطیلی ناگهانی و خروج ابزار تولید این کارخانه قدیمی هشدار داده و خواستار رسیدگی مسئولان به وضعیت این کارخانه شدند. به گزارش ایستنا، این کارگران گفتند: به دنبال شیوع کرونا، کار فرمای کارخانه که در زمینه تولید انواع رگلاتور بخاری و آبگرمکن فعالیت تولیدی دارد، کارخانه را موقتاً تا پایان اردیبهشت ماه تعطیل اعلام کرد و قرار بود کارگران برای دریافت مقرری بیمه بیکاری کارگران اقدام کنند اما طی روزهای گذشته که چند تن از همکاران برای پیگیری وضعیت شغلی خود به کارخانه رفته بودند متوجه شدند کارفرما در حال انتقال تعدادی از ماشین‌آلات کارخانه به خارج از است. وقتی علت را از مدیر کارخانه جویا می‌شوند، ایشان اعلام کرده دلیل افزایش فشارهای مالی کارخانه، امکان ادامه فعالیت تولیدی در کارخانه، اندازند این ماشین‌آلات فروخته شده است. به گفته آنها طی سال‌های گذشته کار فرمای شرکت آذر کنترل، فروردین ماه را به دلیل مشکلات مالی تعطیل اعلام می‌کرد و بعد از گذشت این وقته یکماهه، کارگران را به کارشان بازمی‌گرداند اما در سال جاری این وقفه به دلیل شیوع کرونا دو ماهه شده و در حال حاضر نیز به صورت شفاهی خبر تعطیلی کارخانه اعلام کرده‌اند.

درخواست کارگران فولاد خسوف برای توقف تعطیلات کرونایی

شماری از کارگران کارخانه فولاد خسوف در استان خراسان جنوبی، خواستار متوقف شدن ادامه روند تعطیلی این کارخانه شدند. این کارگران به این دلیل گفتند: هم‌زمان با شیوع ویروس کرونا، سرمایه‌گذار چینی کارخانه فولاد خسوف برای حفظ سلامتی کارگران اقدام به تعطیلی این واحد بزرگ صنعتی کرده و از کارگران درخواست کرده برای دریافت مقرری بیمه بیکاری اقدام کنند. یکی از این کارگران گفت: از مسئولان استانی و مدیران کارخانه درخواست داریم بار عایت پروتکل‌های بهداشتی اقدام به بازگشایی این واحد صنعتی تازه تاسیس کنند. او گفت: کارخانه فولاد خسوف تنها منبع درآمد کارگران شاغل در این کارخانه است و با توجه به ادامه روند تعطیلی آن، هر روز بر مشکلات معیشتی ما افزوده می‌شود.

همدردی سازمان بین‌المللی کار با مردم ایران

سازمان بین‌المللی کار (ILO) از اقدامات ایران در مدیریت تبعات بیماری کرونا قدر دانی کرده، به گزارش مرکز روابط عمومی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در نامه دبیر کل سازمان بین‌المللی کار ضمن تقدیر از ارسال گزارش ایران، با مردم کشورمان در شرایط سخت شیوع این بیماری ابراز همدردی شده است. در این نامه اقدامات و سیاست‌های اتخاذ شده توسط کشورمان مورد ستایش قرار گرفته و ابراز اطمینان شده که این اقدامات در مدیریت آثار این بیماری اثرگذار خواهد بود. همچنین از تشکیل کمیته سه‌جانبه برای بحث در راهکارهای حل این بحران استقبال شده و علاقمندی سازمان به دریافت اطلاعات و گزارش‌های بیشتر از اقدامات این کمیته و فعالیت‌های تشکلهای کارگری و کارفرمایی در ارتباط با بیماری کرونا اعلام شده است.

می‌کنند تا درخواست بیمه بیکاری بدهد.

بنگاه‌ها مجدداً به دولت برگردد و با قیمت واقعی واگذار شود.

چمنی، واگذاری کارخانه‌هایی مثل نیشکر هفت تپه و هیبکوی اراک به کارگران را پیشنهاد کرد و گفت: خصولتی کردن کارخانه‌ها به معنای خصوصی سازی نیست. اگر در سال جهش تولید، کارخانه‌ها به خود کارگران واگذار شود هم بهتر مدیریت می‌شوند و کارگران از تولید سود می‌برند و هم در اشتغال پایدار و بهر موری بنگاه‌ها تأثیر به‌سزایی خواهد داشت.

چند سال است پیمانکاران معدن سنگ این کارخانه در حاشیه شهر لوشان (کوه‌های آسمان‌سرا) سنگ (تراورتن) استخراج می‌کنند اما برخلاف وعده‌ای که به شورای تأمین شهرستان رودبار و سهامداران سابق کارخانه حین واگذاری داده، اقدامی در جهت راه‌اندازی کامل واحد جدید و اشتغال نیمی از کارگران بیکار شده، صورت نداده است.

وی با بیان اینکه کارگران خواستار بازگشت به کار در واحد صنعتی سابق خود هستند، اظهار داشتند: سال‌ها در این کارخانه قدیمی زحمت کشیده‌ایم و به دلیل مهیا نبودن شرایط کار در منطقه همچنان با چند نفر عائله بیکار هستیم. حال چرا باید کارفرما نادانیده گرفتن شرایط زندگی ما کارگران قدیمی کارخانه نیروی کار غیر بومی جذب کند؟

مباحث مختلفی درباره دلیل افزایش دستمزد کمتر از نرخ تورم اعلامی مطرح شد. یکی از این دلایل این بود که به منظور پایین نگه داشتن تورم انتظاری، دستمزد حداکثر ۲۰ درصد کمتر از تورم افزایش یافته است. حیدری با بیان اینکه چنین بحثی انحرافی است و تورم را سانسامی توان تخمین زد، می‌گوید: تورم

افزایش ۲۱ درصدی دستمزد به دلیل تورم انتظاری غیر منطقی و نادرست است. قانون گذار نگفته که بر اساس تورمی که پیش‌بینی می‌شود افزایش دستمزد بدهید، بلکه می‌گوید بر اساس تورم محاسبه شده حقوق کارگران افزایش یابد

مباحث مختلفی درباره دلیل افزایش دستمزد کمتر از نرخ تورم اعلامی مطرح شد. یکی از این دلایل این بود که به منظور پایین نگه داشتن تورم انتظاری، دستمزد حداکثر ۲۰ درصد کمتر از تورم افزایش یافته است. حیدری با بیان اینکه چنین بحثی انحرافی است و تورم را سانسامی توان تخمین زد، می‌گوید: تورم

معیارهای افزایش دستمزد مشخص است

به دنبال ابلاغ بخشنامه دستمزد،

پیمانکاری در تیر و شهریور ۹۲ کار خود را از دست دادند. او با بیان اینکه کارگران در آن زمان برای بازگشایی کارخانه و بازگشت به کار، تجمعات متعددی مقابل نهاد‌های مختلف دولتی در استان گیلان و بنیاد مستضعفان در تهران به عنوان سهامدار اصلی کارخانه برگزار کردند. افزود: در نهایت با خروج شماری از کارگران، موضوع بلاتکلیفی ۶۷ نفر از کارگران ادامه پیدا کرد تا اینکه در سال ۹۵ این کارخانه با همه تجهیزات به همراه یک معدن بزرگ سنگ به یک پیمانکار سنگ فروخته شد.

این کارگر با بیان اینکه خریدار در حین واگذاری موظف شد در ازای استخراج معدن سنگ آهک، یک صنعت جدید در جوار معدن ایجاد و کارگران بیکار شده را مشغول به کار کند، افزود:

سهم کارخانه‌ها به کارگران آنها واگذار شود

حمایتی به بنگاه‌های آسیب دیده از کرونا به شرط حفظ کارگران را مثبت و اثر گذار خواند و گفت: متأسفانه زمانی که بنگاه‌ها دچار مشکل می‌شوند، ساده‌ترین راه حفظ بنگاه را در اخراج و تعدیل کارگر می‌دانند اما این کار امنیت شغلی نیروهای کار به خطر می‌افتد. طبعاً در این شرایط دولت باید پای کار بیاید و نقش خود را در حمایت از اشتغال و تولید ایفا کند که در این زمینه پرداخت تسهیلات حمایتی کارگران، اقدامی بی‌نیاز است.

وی با بیان اینکه بعضاً آمار دقیق و شفافی از تعداد بنگاه‌هایی که وام به آنها تعلق گرفته یا تسهیلاتی که پرداخت شده منتشر نمی‌شود، اظهار کرد: هنگامی که آمار ثبت‌نام‌های بیمه بیکاری افزایش پیدا می‌کند نشان می‌دهد که بنگاه‌ها به بخشنامه دولت مبنی بر پرداخت تسهیلات به شرط حفظ کارگران اعتماد نکرده‌اند و به دلیل نگرانی از اینکه بعد از گرفتن تسهیلات شرایط برایشان سخت شود، نیروی کار را رها

که به صورت دو سوم آراء به تصویب رسید، عملاً ماده ۴۱ قانون کار و به ویژه بند نادیده گرفته شد، همین امر موجب شدن نمایندگان تشکلهای کارگری به دیوان عدالت اداری شکایت کنند و این اتفاق، ورود جامعه کارگری به هفته کارگر امسال بود.

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران، نداشتن مسکن را از دغدغه‌های مهم کارگران عنوان کرد و گفت: معتقدم مهر فراغ از ایراداتی که به آن وارد می‌شود، کاری بود که انجام شود و مسیری را طی کرده بود لذت‌ناپذیر این توجیه که ساخت آن کار علمی نیست متوقف و کنار گذاشته می‌شود. اگر واحدهای مسکن مهر به‌تمام می‌رسید شاید چند هزار نفر از جامعه کارگری کم‌درآمد اکنون صاحبخانه شده بودند ولی این طرح بیش از شش سال متوقف شد و طرح دیگری بانام دیگر کلید خورد.

چمنی اقدام دولت در اعطای تسهیلات

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران با تأکید بر سهیم کردن کارگران در واگذاری سهام کارخانه‌ها گفت: افزایش آمار متقاضیان بیمه بیکاری نشان می‌دهد که بنگاه‌ها به تسهیلات حمایتی بی‌اعتمادند.

ناصر چمنی در گفت‌وگو با ایستنا اظهار کرد: گرچه انتظار داشتیم به دلیل رشد نسبی که سال گذشته در بخش تولید حاصل شد، مشکلات جامعه کارگری امسال کمتر شود ولی شیوع کرونا و آسیب دیدن بسیاری از کسب و کارها از یک سو و مصوبه دستمزد ۹۹ که کام کارگران را تلخ کرد از سوی دیگر باعث شد تا در هفته کارگر نه تنها از بار مشکلات کارگران کاسته نشود بلکه به دلیل حل نشدن مشکل قراردادهای کار، رواج قراردادهای سفید، شکاف مزد، نبود امنیت شغلی و دستمزد ۹۹ که پایین‌تر از هزینه سبد معیشت کارگران تعیین شده، مطالبات ماسنگین‌تر از قبل شود.

وی ادامه داد: در جریان مصوبه دستمزد ۱۳۹۹

اعتراض کارگران سابق سیمان لوشان وعده بازگشت به کار عملی نشد

گروهی از کارگران سابق کارخانه سیمان لوشان به بلاتکلیفی وضعیت شغلی خود اعتراض کردند. یکی از این کارگران به این دلیل گفت: مشکلات کارگران سیمان لوشان از مرداد سال ۹۲ و زمانی آغاز شد که دولت وقت به بهانه‌های مختلف این واحد صنعتی را با بیش از ۱۸۰ کارگر تعطیل اعلام کرد.

وی با بیان اینکه با توجه به شیوع ویروس کرونا حدود ۱۰ نفر به نمایندگی از سایر همکاران مقابل کارخانه حضور یافتند،

افزود: از مجموع کارگران بیکار شده کارخانه سیمان لوشان، ۶۷ کارگر با سابق چند ساله باقی مانده‌اند که نیمی از آنها همچنان بلاتکلیف و منتظر بازگشت به کار هستند.

این کارگر با بیان اینکه هیچ مسئولی تا امروز پاسخگویی موضوع اشتغال کارگران قدیمی سیمان لوشان نبوده است، گفت: این واحد قبل از خرداد سال ۹۲ بیش از ۱۸۰ کارگر داشت که تحت مسئولیت شرکت پیمانکاری کار می‌کردند اما با وقوع مشکلات مربوط به کمبود منابع مالی، کارگران